

• FACT SHEET No. 6

การบูรณาการ “เสียงจากผู้ป่วย” เข้าร่วมในการเรียนการสอนและวิจัยด้านความปวด

ความปวดเป็นปรากฏการณ์ที่มีหลากหลายมิติมุมมองที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลและแต่ละครั้งอาการ ผู้ป่วยหรือญาติล้วนมีประสบการณ์ตรงที่สามารถถ่ายทอดเป็นบทเรียนสำคัญสำหรับวงการวิชาการเพื่อเข้าใจและเข้าใจถึงความปวดมีผลต่อชีวิตของพวกเขาอย่างไร เป็นที่ทราบดีว่า การประเมินความปวดให้เข้าถึงอย่างถ่องแท้ไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องอาศัยความสามารถในการเข้าถึงใจผู้ป่วยผ่านการรับฟังเรื่องเล่าของผู้ป่วย (2,7) ดังนั้นผู้ป่วยและญาติจึงเป็นกัลยาณมิตรในการศึกษาวิจัยความปวด ช่วยขยายโลกทัศน์และมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจรักษาความปวด

“เสียง” แสดงความคิดเห็นของผู้ป่วยในการเรียนการสอนด้านความปวด

- การรับฟังเรื่องเล่าจากผู้ป่วยหรือญาติล้วนเป็นโอกาสในการศึกษาเรียนรู้ ก้าวข้ามข้อจำกัดจากมุมมองทางวิทยาศาสตร์ชีวภาพไปสู่ความเข้าใจมนุษย์อย่างองค์รวมทั้งชีวิตอย่างลึกซึ้งขึ้น ใช้ผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง ทั้งยังทำให้ทีมผู้รักษาเข้าถึงภาพรวมของการให้บริการทางสาธารณสุข(6) สามารถเห็นที่มาที่ไปและอุปสรรคในการดูแลรักษาผู้ป่วยอย่างองค์รวม(5)
- การเขียนบันทึกสะท้อนความคิด(reflective writing)ในเหตุการณ์หนึ่งหรือต่อผู้ป่วยรายหนึ่งๆ สามารถพัฒนาผู้เขียนให้เกิดความเข้าใจ เข้าใจ ประสบการณ์ตรงของผู้ป่วย และรู้ทันความคิดความรู้สึกของตนเองได้(2)
- การพัฒนาหลักสูตรและทวนสอบทำให้ผู้ป่วยมีโอกาสเป็นส่วนร่วม และนำความคิดเห็นเข้าสู่การเรียนการสอนในสาขาวิชาชีพสุขภาพ
- ผู้ที่มีความปวดสมควรจัดเป็น ผู้มีส่วนร่วม(stakeholder)ในการออกแบบหลักสูตร และจัดกระบวนการเรียนรู้ เช่น เป็นกรรมการหลักสูตรหรือเป็นผู้เข้าร่วมในชั่วโมงเรียน เพื่อนำประสบการณ์ของพวกเขาเหล่านั้นมาเป็นหนึ่งในการเรียนการสอนด้านความปวด(8)

“เสียง” แสดงความคิดเห็นของผู้ป่วยร่วมในการวิจัย

ความปวดเป็นประสบการณ์แบบอัตวิสัย ซึ่งเกิดขึ้นอย่างเฉพาะบุคคล การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพจึงเป็นหนทางสำคัญที่จะรับทราบเรื่องเล่าจากผู้ป่วยมาสร้างเป็นข้อมูลการเรียนรู้ ซึ่งมีข้อมูลดังนี้

© Copyright 2018 International Association for the Study of Pain. All rights reserved.

IASP brings together scientists, clinicians, health-care providers, and policymakers to stimulate and support the study of pain and translate that knowledge into improved pain relief worldwide.

- การมีส่วนร่วมในการวิจัยของผู้ป่วยและญาติ หมายถึง การทำวิจัย “ร่วม” กับผู้รับบริการ มากกว่า “ทำวิจัย” เกี่ยวกับ” หรือ “เพื่อ” ผู้รับบริการ (6)
 - ผู้ป่วยสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นและช่วยเป็นผู้นำในการรวบรวมความคิดเห็น(5) เรื่องลำดับความสำคัญ (priorities) ของหัวข้อการศึกษาวิจัย ว่าเรื่องเป็นที่ต้องการเร่งด่วนกว่า(6)
 - ระดับของการมีส่วนร่วมของผู้ป่วยและญาติ มีได้หลายระดับจากน้อยไปมาก คือ ตั้งแต่ เป็นผู้ให้ข้อมูล เป็นที่ปรึกษาในกระบวนการ ประสานงานร่วมกัน เข้ามีส่วนร่วมในทีมบริหาร จนถึง เป็นผู้ชี้นำตัดสินใจทาง(4)
 - การมีส่วนร่วมของผู้ป่วยและญาติ ทำให้เกิดการศึกษาวิจัยที่ผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง (patient-oriented research) โดยความสำคัญอยู่ที่ การร่วมมือในเรื่องการจัดการที่โปร่งใส การจัดลำดับความสำคัญ การสร้างงานวิจัย และการนำความรู้ที่ได้มาใช้ประโยชน์
 - หลักการที่สำคัญในการมีส่วนร่วมของผู้ป่วยและญาติคือ การนับรวมเป็นทีม (inclusiveness) การเกื้อกูลกัน การให้เกียรติระหว่างกัน (mutual respect) การสร้างสรรค์ร่วมกัน (co-building) (1)
 - แหล่งทุนงานวิจัยหลายองค์การกำหนดให้การมีส่วนร่วมของผู้ป่วยและญาติ เป็นเกณฑ์หนึ่งในการพิจารณาสนับสนุนทุนวิจัย
 - ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของผู้ป่วยและญาติ ได้แก่ เพิ่มโอกาสมีผู้เข้าร่วมวิจัย เพิ่มโอกาสรับทุนสนับสนุน ช่วยเหลือในการออกแบบงานวิจัย ช่วยเหลือในการเลือกผลลัพธ์ของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยอย่างแท้จริง (3)
 - การมีส่วนร่วมของผู้ป่วยและญาติจึงเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจมากขึ้นในวงการวิชาการปัจจุบันเพื่อเพิ่มคุณประโยชน์ต่อทั้งนักวิจัยและตัวผู้ป่วยเองรวมทั้งวงการสาธารณสุข
- การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการสร้างโอกาสได้ยิน “เสียงจากผู้ป่วย” ผ่านเรื่องประสบการณ์เรื่องเล่าส่วนบุคคลของผู้ป่วยแต่ละราย
 - การวิจัยเชิงคุณภาพ สามารถเก็บข้อมูลได้จาก การสัมภาษณ์ การสังเกต หรือเอกสารข้อมูล
 - การถามถึงประสบการณ์ของผู้ป่วยด้วยกระบวนการสัมภาษณ์ ทำให้ได้ข้อมูลที่น่าสนใจและให้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้นได้
 - คำถามปลายเปิด เช่น “อยากให้คุณช่วยเล่าถึง....” หรือ “...มันเป็นอย่างไรวะ...” ช่วยให้ได้ข้อมูลมากกว่าคำถามปลายปิด
 - การเล่าเรื่องนั้นมืออยู่ในทุกวัฒนธรรม การใช้เรื่องเล่ามาเป็นข้อมูลของงานวิจัยเชิงคุณภาพชนิดนี้เรียกว่า “narrative research”
 - การวิจัยเชิงคุณภาพที่ตั้งคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตของบุคคล เรียกว่า ปรากฏการณ์วิทยา(Phenomenology) เช่น “การใช้ชีวิตกับโรคไฟโบรไมอัลเจียเป็นอย่างไรว่าง ?”
 - การสนทนากลุ่ม (Focus group) คือการเก็บข้อมูลผ่านกลุ่มประชากร 6-10 คนที่มาพร้อมสนทนาแสดงความคิดเห็น ในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง เป็นรูปแบบการวิจัยที่ช่วยรวบรวมข้อมูลจากหลากหลายมุมมอง
 - การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญเพื่อสร้างระบบการศึกษาวิจัยด้วยคำถามการวิจัยที่มีผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง

แหล่งข้อมูล

การศึกษาวิจัยที่ใช้ทัศนคติจากผู้ป่วยและสังคมเป็นหลัก <https://pacerinnovates.ca/engage/>

<http://www.jla.nih.ac.uk/about-the-james-lind-alliance/> องค์กรนี้ช่วยในการสืบค้นคำถามวิจัยที่สำคัญ นำเสนอความแตกต่างระหว่างการวิจัยจากมุมมองของความต้องการจากแพทย์เป็นหลักกับการวิจัยแบบที่ผู้ป่วยจะใช้เป็นประโยชน์ได้จริง

<http://www.invo.org.uk> องค์กรนี้เป็นส่วนหนึ่งของ the National Institute for Health Research ที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของ

© Copyright 2018 International Association for the Study of Pain. All rights reserved.

IASP brings together scientists, clinicians, health-care providers, and policymakers to stimulate and support the study of pain and translate that knowledge into improved pain relief worldwide.

ประชาชนทั่วไปในการศึกษาวิจัยทางสาธารณสุขและสังคม

<http://www.iap2.org>: องค์กรนี้ให้กรอบแนวทางการวิจัยในเรื่องบทบาทของประชาชนทั่วไปต่อการศึกษาวิจัยทางการแพทย์
อย่างที่ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับต่างๆ

<http://www.cfhi-fcass.ca/WhatWeDo/PatientEngagement/PatientEngagementResourceHub.aspx>: องค์กรนี้ให้เครื่องมือทางการวิจัยแบบ **open source** เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยทางการแพทย์อย่างที่ประชาชนมีส่วนร่วม

<https://www.pcori.org>: องค์กรนี้สนับสนุนเรื่องทุนวิจัย และตัวอย่างการศึกษาวิจัยทางการแพทย์อย่างที่ประชาชนมีส่วนร่วม

https://painconsortium.nih.gov/nih_pain_programs/coepes.html มีตัวอย่างบทสัมภาษณ์คนไข้

อ้างอิง

1. Canadian Institutes of Health Research (2014). Strategy for Patient-Oriented Research Patient engagement Framework. Retrieved from: http://www.cihr-irsc.gc.ca/e/documents/spor_framework-en.pdf
2. Charon R, DasGupta S, Hermann N, Irvine C, Marcus ER, Colson ER, Spencer D, and Spiegel M (2016). *The Principles and Practice of Narrative Medicine*. UK:Oxford
3. Domecq, J.P., Prutsky, G., Elraiyh, T., Wang, Z., Nabhan, M., Shippee, N., Pablo Brito, J., Boehmer, K., Hasan, R., Firwana, B., Erwin, P., Eton, D., Sloan, J., Montori, V., Asi, N., Dabr, A.M.A., & Murah, M.H. (2014). Patient engagement in research: A systematic review. *BMC Health Services Research*, 14(89), 1-9.
4. IAP2 International Federation (2014). IAP2's Public Participation Spectrum. Retrieved from: https://c.ymcdn.com/sites/www.iap2.org/resource/resmgr/foundations_course/IAP2_P2_Spectrum_FINAL.pdf
5. INVOLVE (2017). What is public involvement in research? Retrieved from <http://www.invo.org.uk/find-out-more/what-is-public-involvement-in-research-2/>
6. James Lind Alliance (2016). The James Lind Alliance Guidebook Version 6. Retrieved from: <http://www.jla.nihr.ac.uk>
5. Johnson, D.S., Bush, M.T., Brandzel, S. & Wernli, K.J. (2016) The patient voice in research—evolution of a role. *Research Involvement and Engagement*, 2(1), 6.
6. Kumagai, A.K. (2008) A conceptual framework for the use of illness narratives in medical education. *Acad Med*, 83(7), 653-8.
7. Watt-Watson, J., Garfinkel, P., Gallop, R., Stevens, B., & Streiner, D. (2000). The impact of nurses' empathic responses on patients' pain management in acute care. *Nursing Research*, 49(4), 191-200.
8. Watt-Watson J, Lax L, Davies R, Langlois S, Oskarsson J, Raman-Wilms L.(2017).The Pain Interprofessional Curriculum Design Model. *Pain Medicine* 2017; 18: 1040-1048 doi: 10.1093/pm/pnw337.

ผู้พิมพ์

Eloise C J Carr, BSc (Hons), RN, PGCEA, RNT, MSc, PhD
Professor, Faculty of Nursing
University of Calgary
Calgary, Alberta, Canada

© Copyright 2018 International Association for the Study of Pain. All rights reserved.

IASP brings together scientists, clinicians, health-care providers, and policymakers to stimulate and support the study of pain and translate that knowledge into improved pain relief worldwide.

Jennifer Stinson, RN-EC, PhD, CPNP
Mary Jo Haddad Nursing Chair in Child Health
Peter Loughheed CIHR New Investigator
Scientist, Child Health Evaluative Sciences
Nurse Practitioner, Chronic Pain Program
The Hospital for Sick Children
Professor, Lawrence S. Bloomberg, Faculty of Nursing, University of Toronto
Peter Gilgan Centre for Research and Learning
Hospital for Sick Children
Toronto, Ontario, Canada

Kathryn Birnie, PhD, CPsych
Postdoctoral Fellow
University of Toronto and Hospital for Sick Children
Peter Gilgan Centre for Research and Learning
Hospital for Sick Children
Toronto, Ontario, Canada

ผู้วิจารณ์

Marit Leegaard RN PhD
Associate Professor
Institute of Nursing and Health Promotion
Oslo and Akershus University College
Oslo, Norway

Fran Toye, MA Cantab MSc (PT) PhD
Qualitative Research Lead
Nuffield Orthopaedic Centre
Oxford University Hospitals NHS Foundation Trust
Oxford, England

ผู้แปล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์ภูษงค์ เหล่ารุจิสวัสดิ์
คณะจิตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ตรวจทาน

แพทย์หญิงลักษมี ชาญเวชช์
เลขาธิการสมาคมการศึกษาเรื่องความปวดแห่งประเทศไทย

© Copyright 2018 International Association for the Study of Pain. All rights reserved.

IASP brings together scientists, clinicians, health-care providers, and policymakers to stimulate and support the study of pain and translate that knowledge into improved pain relief worldwide.

เกี่ยวกับสมาคมการศึกษาเรื่องความปวดนานาชาติ
(International Association for the Study of Pain®)

IASP เป็นแหล่งชั้นนำที่มีบุคคลหลายอาชีพเพื่อเสนองานวิชาการวิทยาศาสตร์ การปฏิบัติ และการเรียนการสอนด้านความปวด [เปิดรับสมาชิกสำหรับทุกอาชีพ](#) ที่เกี่ยวข้องในการวิจัย การวินิจฉัย หรือการรักษาความปวด IASP มีสมาชิกมากกว่า 7,000 คนใน 133 ประเทศ 90 สมาคมแห่งประเทศไทย และ 20 กลุ่มที่สนใจเรื่องเฉพาะด้านของความปวด

วางแผนการเข้าร่วมเพื่อนร่วมอาชีพของท่านในงานประชุมความปวดโลก ([17th World Congress on Pain](#)), 12-16 กันยายน, 2018 บอสตัน รัฐแมสซาชูเซตส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในฐานะของปีแห่งการรณรงค์เพื่อความเป็นเลิศด้านการเรียนการสอนเรื่องความปวด IASP มีชุดของเอกสารข้อเท็จจริง (Fact Sheets) ครอบคลุมหัวข้อที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับการเรียนการสอนเรื่องปวด เอกสารเหล่านี้ได้รับการแปลเป็นภาษาต่างๆ และสามารถดาวน์โหลดได้ฟรี [เยี่ยมชม \[www.iasp-pain.org/globalyear\]\(http://www.iasp-pain.org/globalyear\)](http://www.iasp-pain.org/globalyear) สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม